

Nuorttanaste

»Gæča dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 14.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda
gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad Juli 1908.

»Nuorttanaste« olgsboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Okta hævvanægje traktata.

Okta traktata (babir, mi sistdoala
lokkus) læi gavdnam su gænos
dednoi Themseni Engelast. Dat i
dittujuvvum læigo dat ječas sorbmim
damditi, atte dat læi dakkam nuft
uccan buore; vai læigo dat balkke-
stuvvum dokko ovta sorbmijægje gie-
ðast; buok mi dittujuvvui læi, atte
dat læi hævvanæmen. Læžžago bær-
galak bigjam su giedas dam ala, dat
maid i dittujuvv. Mutto jos nuft le-
læm, de læi son juo farga gærggam
daina; mutto dat i læm daddeke vela
jabmam.

Sænmast go dat rievai vadnas
mædda, oažoi vanas-olmai čalne dasa;
ja son oažoi dallanaga lokkamuša,
mi sust vailoi, de geiggi son olgsu
»borshakas« (roakke-stago) ja gajoi
dam ucca vigites hæga.

Dat læi niendo njuoskas lokkat;
vissaset i lifci oktage sattam dam
goččut »goikke logosen;« mutto dat
buorran fast farga, dastgo dat oroi
vanas-luvka alde ja goikai.

Traktata-olgsjuokke, ale masse
goassege doaivo du traktataidi; dak
orruk davja mannamen bodnai; mutto
roake daihe stago bokte dak sattek
gagjujuvvut Ibmelest; ja girje daihe
traktata satta Bassevuoina bokte gag-
jot ovta sielo.

Marjel go dat fast læi goikkam
ja ælasgam, de algi traktata sardnedet.
Ja buok oudemusta muittali dat su-
namas, —

„Jesus varra.“

Dat algi muittalet, atte »biergo
siello læ vara siste,« ja atte Ibmel
lagedi nuft, atte dat galgai altar ala
leikkujuvvut, dastgo varra dagai »soa-

batusa sielo oudast.« (3 Mos. 17, 11).
Datoigo son suddoi andagassi
addujume? Dat muittali sudnji, atte
»alma varaolgusgolgatutaga i šadda
andagassi addujubme.« (Hebr. 9, 22);
mutto dat muittali sudnji maidai, atte
Jesusest »læ mist ionastus su vara
bokte, namalassi suddoi andagassi ad-
dujubme.« (Ef. 1, 7).

Datoigo son buttestusa? Traktata
oroi šaddamen æmbo muittalægje
ja celki sudnji:

»Nuftgo varra bokkain ja vuov-
sain; . . . maina buttesmættomak
riškotuvvujek, basotek oaže buttes-
vuottan, man sagga æmbo galgga
dalle Kristus varra, gutte agalaš vuovi-
ŋas bokte oaffarušai jeſječas nuftgo
laittemættom oafferan Ibmel, butte-
stet din oamedovdo jabmem dagoin
erit balvvalam varas dam ælle Ib-
mell.« (Hebr. 9, 13, 14).

Datoigo son boattet lagab Ib-
mel? Dam gagjujuvvum traktata vil-
gis baksamak sardno navt:

»Kristus Jesus siste lepet dal di,
guðek ouddal leidek gukken erit,
boattam lakka Kristus varai bokte.«
(Ef. 2, 13).

»Daðemielde, go mist dalle, viel-
jačidam, læ roakkadvuotta Jesus va-
rai bokte sisamannat bassebaikkai.«
(Hebr. 10, 19).

Go olmai čokkai vadnasest ja
logai, muittali dat ucca dingaš sud-
nji darkkelyuoðain, maid son dato
diettet. Son læi gukka dovddam, atte
son læi okta velgolaš olmai, ja atte
son nuftgo velgolaš olmai ansaši jab-
mema; mutto dat vara birra oroi
cælkemen, atte Jesus lœi jabinam su
oudast ja læi daina lugin bæstam su.

»Gæn Ibmel lœ ouddanbigjam
arbmostuollen osko bokte su varai ala,
čajetam diti su vanhurskesvuodas dam

gierddavašvuoda diti, maid son læ-
čajetam dai Ibmel gukkesmielalaš-
vuoda vuolde ouddal dakkujuvvum
suddoi dafhost. (Rom. 3, 25).

»Jesus Kristus, Ibmel barne
varra buttesta buok suddost. (1 Joh.
1, 7).

Ja dat læi nuft dievas ja buore
buttestubme, atte dat dagai fuones
suddolažaid dokkalažgau ovta basse
Ibmel lakkaorromi.

»Dak læk si, guðek læk boattam
dam stuora atestusast olgs ja bassam
sin gukkes biktasidesek ja læk vilgo-
dattam daid Labba varast.« (Alm.
7, 15).

»Son, gutte rakista min ja læ-
bæstam min min suddoin erit su
varaines, ja dakkam min gonagassan
ja pappan Ibmel ja su ačes oudast.
Sudnji lekus gudne ja fabmo buok
agalašvutti. Amen.« (Alm. 1, 5, 6).

Jos Jesus varra besti buok su-
ddolažaid, manne suge i boestam? Jos
Kristus, dat suddofria, jami, jami son
suddolažaid oudast; son, vanas-olmai,
gutte gajoi dam traktata, læi okta
suddolas, okta æppeoskolaš suddogas,
gidda dassa, go son gavnai dam bæl-
le hævvanægje traktata, mutto maŋ-
ŋel Šaddai son okta oskolaš siello.

Son læi bestujuvvum olmai dam
bæive rajest, ja oini alelassi dam u-
cea guolača, maid son valdi bajas
Themsenest rokin, dam buoremus
fidnegen, maid son lœi dakkam obba
su ællemest.

Son gavnai ain æmbo vara bir-
ra daðestaga: atte Jesus »dagai raf-
he su ruossajabmemes bokte.« (Kol.
1, 20), atte son læi ionistuvvum i
silbain ige gollin, mutto »Kristus div-
ras varain« (1 Petr. 1, 16), ja atte
marjelgo lœ vanhurskesen dakkujuvvum
su vara bokte, galgap mi

suina bestjuvvut moarest.« (Rom. 5, 9), nuft bestjuvvut, atte son galgai vuittet »Labba vara famoin.« (Alm. 12, 11), ja ovta gærde oažžot lavllot dai bestjuvvumiguim: »Don læk njuvvujuvvum ja læk du varainad oastam min Ibineli buok sokkagoddin ja gielain ja albmugin ja soagain. (Alm. 5, 9).

Lokke, jæra ješaldad: »Luotago Jesus vara ala?«

»Jos di epet bora olbmu bardne oaze ja juga su vara, de i din siste læk ællem. Gutte borra mu oaže ja jukka mu vara, **sust læ agalaš ællem.«** (Joh. 6, 53, 54).

* * *

»Audogasak lepet di, guðek gilvabetet buok ēcacegaddidi.« (Es.32,20).

Smava addaldagak.

Stuora duogje.

Dat yuostamuš nisson, gutte min evangelium muittalusaid mielde sarnoi Jesus birra, læi Anna Fanuels nicidda, son gutte vagjoli birra Jerusalemost ja sarnoi dam æska riegadam Jesus mana birra buokaidi, gæk vurdde lonastusa

Dat nubbe nisson læi Samariast, mi muittaluvvu Johannes evangeliument 4. kapitalest, son gutte guði su ēcaccelitides ja manai sisa gavpugi Sikari ja muittal su birra, gutte læi dæivvam su galddo baldast.

Dat læi havske ja bajasrakadatte, atte bigjat mærka dam nisson addaldagaidi vuoittodakkoi.

Son læi ællam dam lakai, atte son læi gaččam daid fastemus suddodi — son læi okta fuorranisson.

Dal læi son Jesus sarnodæme bokte morranam. Son dovdasti su suddos: »Son læi cækkam mudnji buok, maid mon læm dakkam.« Mutto daðe gukkebui son i læm boattam.

Jesus birra son i diettam vissaset maidege. Son oroi dovdamen, atte dat fertti læm Messias.

Nuft læi dam evangelium-nisson dille, go son viegai birra Sikarest ja goččoi su gavpug manaides olgus Jesus lusa.

Ja duogje?

Stuora joavkok manne olgus Jesus lusa, ja mangas osko su ala nisson sani diti, ja son sarnoi: »Son læ dagjam mudnji buok, maid mon læm dakkam.«

Hærvas duogje!

Šaddašekgo min stuora sardneolbmak oaidnet daggar duoje sin dagoin.

Moft matta dat høenggat čoakkai?

Okta daggar hæjos čilggijægje — okta æska morranam nisson, alma čielgasvuođataga — ovtain snuoggardægje oskoin, moft matta daggar šaddat nuft stuora buristsivdnadussan?

Vastadus læ: Damditi go min Ibmel læ vægalaš. Son adna ovta Gi-deon ucca vœgas časkem varas Midianitalažai lokkamættom joavko, son adna daid smavvaid, go son galgga dakkat stuorraid.

Mi jærrap nuft davja stuora, buristsardno, bæggalmas, oappam sardneolbmaid.

Min Ibmel i jæra vissa nuft davja daid. Son čajeta davja su famos dæm bokte, mi læ ucce ja fuodne ma-ilbmai.

Ibmel addus migjidi manga ovtagerddan vitanid, gæk doppitallam Kristusest mannek birra daid Sikarid, gosa si gullek ja čokkijek olbmaid čoakkai Jesu!

Die de læ sivva.

Ašše dasa, manditi mi gavdnip nuft ollo sevdnjis baikid bibalest, orro čajetemen dast, atte gavdnujek nuft ollo sevdnjis sajek min vaimoin.

(Adolf Tholuck).

Okta

giđda-muitto.

(Čali Ovla-Andras).

Dobbe gukken madden Mada-Norgast, dobbe daid stuora bæcce- ja guossa-vuvdi gaskast, gost liegas i vailo, ja gost maidai smava gærmaš- ge gavdnu, læ havske vagjolet ovta giđda- daihe gressebæive ja gulddalet smava loddri lavllagid, mak čokkajek dego gilvvujuvvum muorragierragidi ja vistedakkidi.

Davja boktek dak olbmu bajas lossamiela dovdoin. Heivve maidai nuftge, atte go olmuš čokka lossa jurddagid siste, de sæivvo okta ucca loddas olbmu baldi ja de lavlle su fina jienaines, mi bagjelmanna dam finasæmus čuojanasa. Mangi muose-tutta daggar ucca loddas olbmu su jurddagides siste. Ja vaiko dat vigi-tes lodde čajeta daggobokte su buor-revuodas dam lossajurdašegjai ja adna su addaldagas, maid son læ ožžom Ibmelest, jeđđitus a addem varas. de

daddeke i arved olmuš dam, ja gito sagjai doppe olmuš gædge daihe ječa dinga ja suppe dam su njæigga. Dæiveles olmuš satta jogo labmet daihe daihe sorbmit dam rafhalas jeđđijøegje, ja dam jiedna i gullu šat æmbo su belji oudast. De fast gačča olmuš los-sa jurddagi. Buok læ jaskad. Lodde jabmam, ja ærak fast balaskam ja girddelam. Ja oamedovddo, maid dat dagja. Dat dušše dubine, go daggar jeđđijægje galgai duom lakai erit gaiddat. — — —

Maidai monge čokkajim dobbe daid stuora bæccevuvdi gaskast. Dat læi april manno. Olles gæsse juo dam ektoi, mi mist lavve dabe Davve-Norgast læt dam aige. Mutto dam bæive læi veħaš arvvedalkke skoaddoin. Muttom ouddal gaskabæive, go mi čokkajimek skuylast ja gulddaleimek foredra-ga girkohistoriast, de sæivoi dat vuostas lodde glasa gurri, gost cæggai okta læbbemuorra ja čokkani dam ala, ja de algi lavllot su amas suobmanines, mi gullui jiednalakki. Ja min jurddagak de ožžu sato. Dak girdde birra buok, dego aldagasdolla-famoin, ja dat læi gosi vægjemættos daid doallat dam rivtes sagjai, namalassi dam sistolloi, mi foredragast læi. Buokak læimek ilost dam oðða lavllag diti, maid mi gulaimek vuostas gærde dam oððajagest. Davja læimek mige lav-lom skuylast manga čabba lavllag ja salma, mutto æp goassege daggar suob-manin, go dat ucca loddas lavloí dam april bæive. Mutto lodde læi jiermalas; dat oroi dego arvvedæme, atte i oktage maššam ječas doallat ilo diti su lavllagest. Dušše moadde civkanasa vela, de girddeli min usteb su lav-lagines. Loddek lavlluk buok dalve lossa jurddagid erit, dak agjek dalve galmasvuoda olgus ja bukték dam sagjai havskes miela, mi ligge olbmu dego giđđabœiväš suddad muottag. Mutto daddeke bigja olmuš nuft uccan arvo dasa. Son i adde aldsesis dam maðe dile, atte asta gulddalet »giđđa-bakkoma« mi čuogja juokke giđđabæive su obmudaga alde, ja savva rafhe su amas gielaines.

Go giđđa boatta, de algga bonde rakkanet giđa vuostaivalddet ædnambarggam rakkanusaiguim. Boltto su gilvagardides ja jorggo ædnam dego guovčča. Son i berust maidege daina smava loddin, mak œi gilve æige lagje, ja daddeke lavlluk nuft ilost. Mist

læ uccan dietto dasa, man ollo mi oappap daina smava, vigites sivdnadusain, mak girddek farga jægge, oave, ændnam ja ēace bagjel. Vaiko min Mæister læ cækam, atte mi galggap oapo valddet alme loddin, de daddeke læp mi nuft dievva vaivin ja morrašin.

Mutto daddeke dagja olmuš, atte olbmu ællem læ sagga æra lakai go duoi smavaloddid, ja damditi i sate son, olmuš ællet sin lakai. Ja dat læ visses, atte olbmu ællem læ govvai ja juokke lakai girjas dam mailmest. Mutto muittop mi daddeke Maeistara rakis sanid, »atte valddet ouddanærka alne loddin.« Vare min vagjolus lifci nuftgo alme loddi vagjolus dam mailmest, de dalle æska dagaši giđđa su liegasvnođaines maddasa mijjidi, ja dalle liggesi giđđabæivaš min miela ja sielo buok buorrai sikke aigest ja agalašvuodđast.

Lokke, maggar muto guði dudnji dat giđđa?

Manne son i boattam ouddan.

Okta Amerika blađđe čalla:

Son gæčai alo dimo.

Son læi alo bahamielast.

Son læi alo majest.

Sust i læm mikkege ruvdid varast.

Son læi jegolas, mutto jurddagtaga.

Son i luottam maidege ječas ala.

Son dagai ila ollo gačaldagaid.

Son logai fuones girjid.

Son sivatalai alelassi, »atte son vajaldatti dam!«

Son i læm goassege gærgos valddet dam nubbe lavke.

Su vaibmo i læm goassege mielde bargost.

Son i valddam maidege oapoid su boastodagoi.

Son oaiveldi, atte son læi mendu buorre su barggosis.

Son vallji su selskapes dai særvest, gæk legje sudnji vuolebužak.

Son læi duttavaš, atte læt nubbe klassa olmuš.

Son billidi su dabides daggbokte, atte son alelassi dagai bælle-dakkum bargo.

Son i duostam goassege dakkat su dubmimfamoides mielde.

Son i oaiveldam, atte dat læi vayværa oappat, man lakai barggo galgai dakkujuvvut.

Son čajeti, atte son læi dokkalaš, ja dam ani son lika buorren, go duotta dokkalašvuodđa.

Son doaivoi, atte sudnji galgai friavuotta juokke ækked.

Son hæppanaddai su vanhemides diti, daina go dak legje mendo »boaresbæivvåsaža.«

Son i arvvedam, atte buoremus oassee su balkast i čužžom gollest ja silbast.

Brævva Sigerfjorast.

Suotas læ, go mist ain læk Sameblađek, mai ala ain olmuš bæssa čalestet su jurddagides, mak davja læk dasa, mi lagamuš vaimo læ. Nuft læ maidai muinage. Mu jurddagak læk alelassi dasa, mi lagamuš vaimo loe, ja dak læk Same vieljak — mu ječam ołmuščerdda, maid mon duotta-vuodđast rakistam dalge nuftgo dallego mon din særvest legjim sæmna ædnamest go dige, namalassi Sameædnamest

Must læk ollo oapes olbnuk Sameædnamest ja maidai fulkek, ja mon halidam davja sin oaidnet ja sin dile diettet sikke vuoinalažat ja aigalažat, mutto gaska læ gukke — im ole. Mutto maid dat dakka, alina mist Samin læk sadnedoalvvok, mak guovte gærde manost bottek din oappaladdat, ja bukte sagaid dađemielde go mi læp daid ansašam.

Mu mielast goit orro læme suotas lokkat Sameædnam sagaid ječčamek blađi alde, ja sæmna læ vissa maidai dinguiinge. Soames have læm monge näketam soames bitta duom dam jurddag birra Sami blađidi dam čieča jage sisa, maid mon læm dabe orrom. Suotas lœmaš dat barggo mudnji, atte barggat min Sami bajasčuvgitus ja bajasrakadus bargost, ja im gada dam, atte mon dam barggoi ječam oaffarušsim.

Mon læm dam bargo vuolde ožžom nuft erinoamaš rakisuodđa mu sokkasam, atte mon im sate dast aero valddet, nuftgo manga Same ganda ja nieida læk dakkam, go Dača garvok læk čiekkam Same hame, ja ædnegielila aibas amas gielain lonotuvvum.

Mu jurda læ alget oappaladdat Sameædnam vuonaid ja baikid dastmanjel persoavnalažat, i šat gukkeb dušše čallag bokte, nuftgo dam ragjai læm dakkam. Suotas læ, atte olmuš æmbo boatta dovddat su ječas olbmuides, go ječa vieres našonaid. Dast

ædna olmuš æmbo avke.

Rakis vieljak ja oabak, leket dige maidai æmbo rakkasak ječadek olbmuidi. Væketekop mi daid olbmuid, guđek barggek min væketet ja bajdet bajas dam rogge siste, gost mi ain vällap stuora loikasyuodđa nakkar siste ja æp niegad varalašvuodđa, mi min birra læ.

Ouddalgo mon loapatam mu čal-lagam, de vela aigom okti ravvistet Same bladid ustebid, atte læt alo gergos doarjot dam, mi gaččamen læ, ouddalgo mendo maŋned šadda. Don lokke, jurdaš dam havskes dago ala, maid min ustebak — Same bladid redaktørak — læk alggam. Dat barggo læ alo orrom læme ucce min čalmin, ja mangi læ lossa miella buktam ſuokatusaid ouddan damge bargost; mutto bibal cækka, atte »go mi dakkap buore, de æp galga vaibbat.«

Usteb, moft orro du mielast? Aigokgo don vaibbat sin væketemest, gæk dakkek buore, daihe vaibbat jes buore dakkamest? Suotas læ gilvvet rivtes, buttes gilvag čaccegadidi. Okti gærgap mi bessat šaddo oaidnet færa manšlajast.

Nuorra ja boares, vuolge donge soattai! Dat læ visses, jos mi dam dakkap vaimohaloin, de vuotto læ visses.

Vieljalažat
Ovia-Andras.

Čaccesuolo.

75-jakkasaš illohaejak.

Dam 22ad bæive dam manost legje 75 jage dam ragjai, go dat laga bokte nannijuvvui, atte Čaccesuolo galgai šaddat gavpugen. Juo 16ad jakkešuođest dovddujuvvui okta stuoreb bivddoværra Stuora Čaccesullost daihe Girkkosullost. 200 jage dastouddal legje dobbe ænaš Dača assek (oktibuok 33) oktan ædnamhærrain, sundin, papain ja ain æra virggeolbmaiguim. Čaccesuolo læi dat buoremus handalbaikke obba Sameædnam handalbaikin. Olmušlokkam mielde 1825 asse dobbe 48 bærraša oktibuok 240 persovnain.

Fuones aigi ditu manai gavpug garraset maŋas gasko oudeb jakkečuode. Dal assek Čaccesullost 2000 asse, maina 1100 læk Dačak, ærak fast Laddek, mak assek gukti olgobgæče gavpug, siskeb ja olgob Laddegavpug. 1869 ožgoi gavpug ječas čacerakkanusa, ja 1895 rajest læ huksijuvvum ovta divras »molo« ala Skagoddenest västagæččen Girkkosullo.

Kœisarak ja gonagasak.

Dat jakke orro lœme gonagasaki ja kœisari jakke.

Darogiel blaðin oidno, atte kœisar Wilhelm læ oappaladdam Birgen gavpuga. Dast væketi son ovta maðinbargge, gæst legje 15 mana, sikke rñðain ja jeða hæga bajasdoaloin.

Bergenest jottai son Molde gavpugi.

Sachsen gonagas bodi maidai Bergen hamani. Gonagas oktan guvtin prinsain finai gaddest ja osti færamaid.

Su ræissoruvta læi Troandem—Hamar—Gjøvik—Odnæs—Fagernæs—Tyin—Lærdal—Gudvangen—Stalheim Voss, gost Birgenbana miede manna Kristianiai, gost son fast vuolggja 3ad august.

Ruota gonagas Gustav vuolggja oktober daihe november manost Parisa gavpugi oappaladdat præsidenta Fallières.

Okta boares galggo baði rievana.

Okta dinga, mi i datusu nuft davja, naunalassi, atte boares galggo baðca rievana, datusu gieskad muttom baikest madden, muittala ovta darogiel blaðde. Galggo, Berthe Nordahl oini glasa ðaða ovta stuora rievana njuikkomen gieddest. Dallanaga doppi son bisso, rottesti skuovaid juolgest erit ja njagai olgus. Rievan duðse njuikoi nuftgo ouddalge. Galggo læi sænima movteg go fargajurdaðægje. Son baccati luovos «Mikkel» vuosta sœmmast go dat njuikki aibmoi — ja dast vœllai Mikkel, baðcum ovta boares galggost. Dam have i læm Mikkel gavvel. Daidi son jurdasham, atte ihan duot boares galggo læt nuft varalað; mutto dast valdi son fæila.

Soaigos læikka.

Okta fabrika-æigad, Johansen Enkopingast Ruotarikast, læi muttom aige dastouddal eritbigjam muttom bargid, gæk legje aittau su ja suoladum sust galvoid. Muttom lavvardaga legje Johansenest muttom ustebak guosest, ja son muittali sigjidi su ballos. Go si legje mannam ækkedest, oðgu si dam likkotes jurddag, atte jorggalet fast ruoktot ja balddet su. Si manne garddema lusa ja  urvvu: »De bottek suollagak!« Fabrika-æigad suorggani nuft, atte son dallanaga doppi revolvar, baði ovta skuota ja dœivai ovta su ustebin vaibmoi. Son jami dasanaga.

Hirbmös garra dalkek

Spania gaddin læ valddam 42 olbmum hæga.

Japanesalažak sturrok.

Okta skottalað doavter, Munso, gutte assa Yokohamast, muittala, atte dak smava sullo-assek saddek dam aiggai stuorabak go ouddal. Gandak ja nieidak saddek stuorebak go vanhemak. Aðsen dasa lokka son læt dam, atte Japanesalažak dal læk oððom europealað stuoloid ja bænkaid, man alde  okkajek skuvlain. Ouddal læk si  okkam lattes ruoðalað julgi alde. Ja dasa bottek vela diettalassi buoreb ællevuogek.

Okta likkotes ædne.

Okta nuorra ædne bodi Kristianiai occat su boadnjas, gutte læi su guððelam. Sust læi ucca manað miede, ja dam guððeli son ovta gatatrapa ala, duðse læi  alestam ucca sæddalaða ala: »Magnus.« Manna dast gavdujuvvui, æige diettam gukka, gost dat læi dasa boattam. Mutto dal læk oððom dam diettet. Ja ædne læ  ilggim, atte son i diettam æra raðe, go mana guððet trapa ala dam nana jakost, atte soames buorre olnus armeta ja valdda mana lusas, ja jes læi son balvvalusa valddam. Son i læm æmbo go 19 jage boares.

Okta nisson

Minnesotast suitta 5 boadnja, mutto son læ ærranain daina buokain. Son jardaði maidai fidnet dam guðada. Mutto laka Minnesotast bijai mære, man ragjai nissonin læ loppe olbmaid likkotæbmen dakkat. Damditi i mieðetuvum sudnji guðad gærde naittalet; mutto fal oððoi son lobe ovta daina ouðis boadnjain valddet, jos datoí.

Ruoðalažak oappaladdek min skuvlaaid

Giellaoapatægje Georg Stemberg Petersborgast læ gieskad fidnam Kristianast gæðcam diti min skuvllaordnegid. Son galgga læt daidi likom hui burist.

Hirbmös bakak

læk dam maðeb aiggai læmas dabe Nordlandast. Rasse ja potetos  adda dal obba burist.

Amerika

aiggo rakadattet olles aibmoskipa flaaata. Radðdetus Washingtonast aiggo oud-

danbuktet arvalusa kongresa ouddi, atte bevilggjuvvu okta miljon dollar stivritatte aibmoskipai oastem varas. Jurda læ daid skipaid adnet soaðe aige erinoamaðet.

Go olbmuk læk jallak.

Muttom daina buok lieggasemus juni beivin  okka okta rigges bonde dam stuora laddo daihe ucca javrað guoras ja oaððestuvva, avisa vel læ giedast. Sust læi jurda dam javraði gulid oaððot, ja ollo læi son smiettam, man laki dat galgai datusvat. Mutto de fuobmai son blaðest, mi su giedast læi, ovta dieðetusa, mi dallanaga  aski nakkard erit su  elmin.

Dat dieðetus  eojai navt:

»Dorske ja sandak.«
»Gukkalmas bargo maðpel læm mon vimag ollim nuft gukkas, atte mon dal mattam fabrikeret daggar pulvara, mi sakkanatta dorskid ja sandakid. Dam oaððo olmuð botkotet javridi, jogaidi, galddoidi, laddoidi ja juokke sagjai, gost juo æbbar dievvaðe  acece læ, ja guolle  elaska birra buok. Juokkehað, gutte 100 kruvna sadde, oaððo dammaðe, atte stuora javrid dævdda gulin. »Hei, na diebe læi vuogas ordneg,« jurddeli bonde, »mon saddrim dallanaga kr. 100,00.« Ja son nuft dagai.

Moadde vakko maðpel oaðoi son girje ja dam 100 kruvna ruoktot, ja bræva sisæ læi  allujuvvum naft:

»Adde andagassi, atte mon du narrijim. Must læi duðse hallo diettet oaððot, man ollo læk jallas olbmuk min ædnamest.  Ereb du læk vela 93.«

Okta oapatægje

Haugesundast duðsai lavgodæme vuolde muttom jogast.

Okta hirbmös stuora mærragærmas læ gieskad goddujuvvum Portland Mai-nest. Dam dæddo læi 7500 kilo ja læi 15 metar gukko. Dat goddujuvvui daggo bokte, atte dat giesai jeðas muttom amerikanalað fiskari makrelfierbrnai. I oktage daina boares fiskarin læk vel goassege ouddal daggara oaidnam. Oaiive læi dego hajast, mutto banek æi læm. Kroppa læi dego gærbaðest, basteles alla  ielgge-harjin, ja bæcet læi dego fallast, 2 alan gukko ja 3 alan govdo. Vuovas dedi 850 kilo.

»Nuorttanaste  alle, prentejægje ja olgusade læ G. F. Lund Sigertfjord, Vesteraalen.